

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen og om ophævelse af lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

(Tjenestemandreformen og ændring af reglerne om refusion).

Fremsat den 30. april 1969 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I § 62 i lov om folkeskolen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 279 af 8. juli 1966, indsættes som stk. 2-5:

„*Stk. 2.* Til kommuner uden for København yder statskassen tilskud til lærerlønninger m. m. med 60 pct. af følgende udgifter:

- 1) Lønning til lærere, der er ansat i tjenestemandsstilling, samt reguleringer i forhold hertil.
- 2) Stedtillæg.
- 3) Generelle tillæg som fastsat ved lov eller ved aftale indgået i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.
- 4) Særlige tillæg, herunder ledertillæg, der er fastsat som nævnt i nr. 3).
- 5) Personlige tillæg i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken samt lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken.
- 6) Særlig feriegodtgørelse samt ferietillæg.
- 7) Vikarudgifter, der skyldes, at en tjenestemandsansat lærer, timelærer eller fast vikar på grund af sygdom eller andre ham utilregnelige forhold ikke kan varetage sin gerning, samt vikarudgifter under en lærers suspension. Har fraværelsen sammenhængende varighed af mere end 1 år, overtager statskassen hele udgiften efter dette års udløb.

- 8) Flyttegodtgørelsesudgifter.
- 9) Lønning til timelærere og faste vikarer.
- 10) Udgiften til den særlige lægeundersøgelse, som det i henhold til lov om tjenestemandspension § 32 kan pålægges en lærer at underkaste sig.
- 11) Ventepenge samt lønning til lærere, der er afskediget i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken § 32.

Stk. 3. Udgiften til pensioner i kommuner uden for København samt pligtige præmier afholdes af statskassen.

Stk. 4. Efterindtægt udredes, og udgiften fordeles efter samme regler som den ydelse, hvoraf efterindtægten beregnes.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter regler om vederlag til timelærere, vikarer og faglærere i kommuner uden for København.“

§ 2.

Stk. 1. Lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere ophæves, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. For så vidt angår forhold, hvorom der efter lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken eller efter lov om tjenestemandspension skal fastsættes regler ved lov, administrative forskrifter eller ved aftale, forbliver den i stk. 1 nævnte lov og de i medfør heraf udfærdigede forskrifter i kraft, indtil de afløses af regler, der er fastsat som ovenfor nævnt.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan endvidere fastsætte, at andre bestemmelser i den i stk. 1 nævnte lov og de i medfør heraf udfærdigede forskrifter forbliver i kraft.

Stk. 4. Undervisningsministeren bekendtgør efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen, hvilke bestemmelser der efter stk. 2-3 forbliver i kraft, og fra hvilke tidspunkter de bortfalder eller ophæves.

§ 3.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1969.

Stk. 2. Statens tilskud i henhold til folkeskolelovens § 62, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, ydes dog med 85 pct., for så vidt angår udgifter, der vedrører tiden før den 1. april 1970.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Et af tjenestemandskommissionen af 1965 nedsat udvalg (IV) har fortaget en undersøgelse af, hvorvidt de af tjenestemandskommissionen skitserede principper for et nyt tjenestemandssystem vil kunne bringes til anvendelse på folkeskolens tjenestemænd, hvis løn- og ansættelsesforhold hidtil har været fastsat i en særskilt lønningslov, senest lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

I udvalgets redegørelse, der er optaget i kommissionens betænkning, 1. del (nr. 483/1969), som kapitel 5, anbefales det, at de ændringer i reglerne om ansættelsesvilkårene, som er foreslået for så vidt angår statens tjenestemænd, også får gyldighed for tjenestemænd i folkeskolen, idet der herved vil kunne tilvejebringes endnu større overensstemmelse mellem reglerne for tjenestemændene inden for de to områder, end det hidtil har været tilfældet. Dette vil efter udvalgets opfattelse mest hensigtsmæssigt kunne ske ved at samle bestemmelserne om løn- og øvrige ansættelsesvilkår i en fælles lov gældende for tjenestemænd både i staten og folkeskolen, idet det dog herved forudsættes, at der i tjenestemandsløven optages sådanne særbestemmelser vedrørende folkeskolens lærere, som må anses for nødvendige under hensyn til lærernes særlige ansættelsesforhold. Endvidere har udvalget indstillet, at visse i den nuværende lærerlønningslov indeholdte bestemmelser, som ikke vedrører lærernes ansættelsesvilkår, men som det vil være nødvendigt fortsat at opretholde som lovbestemmelser, i forbindelse med lærerlønningslovens ophævelse overføres til folkeskoleloven. Dette gælder således bestemmelserne i lærerlønningslovens §§ 44, 46 og 47, stk. 2, om fordelingen af udgifterne til lærerlønninger m. m. mellem staten og kommunerne.

Samtidig er pensionsreglerne for statens og folkeskolens tjenestemænd foreslået samlet i en fælles pensionslov, der tillige skal omfatte folkekirkens

tjenestemænd. Dette medfører ingen realitetsændring i forhold til den bestående ordning, da lærerlønningslovens § 39 direkte henviser til de for statstjenestemændene gældende pensionsregler.

Under hensyn til ønskeligheden af at opnå den størst mulige overensstemmelse mellem reglerne for statens og folkeskolens tjenestemænd har udvalget foreslået, at enkelte i lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn optagne bestemmelser vedrørende specielle ansættelsesvilkår for folkeskolens tjenestemænd ændres eller ophæves. Da der i indøværende folketingssamling forventes forelagt forslag til ny lov om kommunernes skolestyrelse, i hvilket de af udvalget nævnte bestemmelser er udeladt, har man imidlertid ikke fundet tilstrækkelig anledning til i forbindelse med nærværende lovforslag at søge de omhandlede mindre ændringer af skoletilsynsloven gennemført.

I overensstemmelse med udvalgets forslag, der er tiltrådt af kommissionen, har ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen fremsat ændringsforslag til det for folketingsforslag forelagte forslag til lov om statens tjenestemænd, hvorved lovens område udvides til også at omfatte folkeskolens og folkekirkens tjenestemænd.

Nærværende lovforslag er en konsekvens af det fremsatte ændringsforslag til forslaget til lov om statens tjenestemænd, idet lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere foreslås ophævet og bestemmelserne i lovens §§ 44, 46 og 47, stk. 2, om statstilskud overført til folkeskoleloven.

Herudover stilles der forslag om, at der som led i den generelle omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne sker en nedsættelse af statens tilskud til lærerlønninger m. m. i folkeskolen fra 85 pct. til 60 pct. Med hensyn til begrundelsen for dette forslag henvises til det af indenrigsministeren fremsatte forslag til lov om generelle tilskud til kommunerne. Det bemærkes, at det forslag til lov om ændring af lov om lønninger m. m.

til folkeskolens lærere, der af undervisningsministeren med henblik på den omhandlede nedsættelse af statstilskuddet til lærerlønningerne er forelagt folketingsrådet den 14. marts 1969, samtidig er trukket tilbage, idet nærværende lovforslag træder i stedet herfor.

Nedsættelsen af statstilskuddet vil betyde en besparelse for statskassen, som på grundlag af budgetoverslagene for finansårene 1970-71 til 1972-73 kan ansættes til ca. 380 mill. kr. årligt. For finansåret 1970-71 må dog regnes med en noget mindre besparelse under hensyn til, at afregningen af statstilskuddet sker kvartalsvis bagud.

Endvidere foreslås enkelte mindre ændringer af de nuværende tilskudsbestemmelers formulering, som er nødvendiggjorte af det foreslåede nye lønssystem i tjenestemandsløven samt af de i forbindelse med kommunalreformen forestående omfattende ændringer af skoletilsynsloven.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Man har fundet det mest hensigtsmæssigt, at bestemmelserne om statstilskud indføres som nye stykker til folkeskolelovens § 62, der fastslår kommunernes økonomiske forpligtelse med hensyn til skolevæsenets ordning og drift.

Den foreslåede bestemmelse i § 62, stk. 2, svarer til de nuværende tilskudsbestemmelser i lærerlønningens §§ 44, stk. 1, 46, stk. 2, og 47, stk. 2, men bestemmelserne er af praktiske grunde sammenarbejdet til én bestemmelse. Der tilsigtes ikke ændring i reglerne om, hvilke udgifter, der er tilskudsberettigede, men det har været nødvendigt at ændre bestemmelsens formulering, således at de løndele, hvortil der ydes statstilskud, svarer til det i forslagene til tjenestemandsløve og lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken foreslåede nye lønssystem. Endvidere er som refusionsberettigede udgifter indføjet særlig feriegodtgørelse samt ferietillæg, der hidtil har været ydet til folkeskolens tjenestemænd (efter samme regler som for statens tjenestemænd) i henhold til særlig hjemmel på de årlige bevillingslove, for tiden tekstanmærkning nr. 5 og 8 til § 20 på finansloven for finansåret 1969-70.

Lærerlønningens regler gælder kun for folkeskolen uden for København, medens statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen ydes i henhold til særlig tilskudslov, for tiden lov nr. 235 af 10. juni 1960, og ved den foreslåede placering af lærer-

lønningens tilskudsbestemmelser i folkeskoleloven, der også omfatter folkeskolen i København, har det derfor været nødvendigt at anføre, at de omhandlede tilskudsbestemmelser kun gælder for kommuner uden for København. Der er imidlertid ikke hermed tilsigtet nogen ændring i reglerne om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen, idet tilskuddet fortsat vil blive ydet efter de for folkeskolen uden for København gældende regler, ligesom den nedenfor foreslåede nedsættelse af statens tilskud fra 85 pct. til 60 pct. også vil komme til at gælde for Københavns kommune. Da der i loven om statstilskud til Københavns kommunale skolevæsen er henvist til §§ 44, stk. 1, og 46, stk. 2, og 3, i lærerlønningens lov, der foreslås ophævet, finder man det rigtigst, at der senere fremsættes forslag om de fornødne ændringer af lovhensvisningen i lov nr. 235 af 10. juni 1960.

Forslaget om en nedsættelse af statens tilskud til lærerlønninger fra 85 pct. til 60 pct., der har virkning fra den 1. april 1970, jfr. forslagets § 3, stk. 2, tilsigter ikke ændringer i reglerne om, hvilke udgifter der er tilskudsberettigede.

Ud over de tilskud til vikarudgifter, der hidtil har været ydet i henhold til § 47, stk. 2, i lærerlønningens lov, ydes der kommunerne tilskud i henhold til særlig hjemmel på de årlige finanslove, for tiden tekstanmærkning nr. 4 til § 20 på finansloven for finansåret 1969-70. Herefter ydes tilskud fra statskassen med 85 pct. af lønudgiften til alle timer, som læses i henhold til de godkendte undervisningsplaner. Bestemmelsen medfører, at kommunerne indtil videre kan få sædvanlig statsrefusion også af de vikarudgifter, der ikke omfattes af den nuværende regel i § 47, stk. 2.

Der vil i overensstemmelse med forslaget om den generelle omlægning af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne på forslaget til finanslov for finansåret 1970-71 blive stillet forslag om en ændring af den omhandlede tekstanmærkning, således at statens tilskud nedsættes til 60 pct.

Den nuværende bestemmelse i lærerlønningens § 44, stk. 2, hvorefter statskassens tilskud til kommunerne udbetales gennem vedkommende skolefond, er ikke medtaget i nærværende forslag, idet der den 14. marts 1969 er forelagt folketingsrådet et lovforslag, der bl. a. indebærer en overførelse af skolefondenes opgaver til amtskommunerne. Man har herefter ikke fundet anledning til at fastsætte lovbestemmelser om udbetalingen af statstilskud, idet eventuelle regler herom vil kunne fastsættes administrativt i overensstemmelse med bestemmelserne i den kommende lov om kommunernes skolestyrelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 62, stk. 3, svarer til den nuværende lærerlønningslovs § 46, stk. 1, men under hensyn til det ovenfor nævnte lovforslag om bl. a. amtskommunernes overtagelse af skolefondenes opgaver er formuleringen ændret, således at skolefonden er udgået.

Den foreslåede bestemmelse i § 62, stk. 4, svarer til § 46, stk. 3, i lærerlønningsloven.

I lærerlønningslovens § 33, stk. 2, er der fastsat regler om aflønning af timelærere og faste vikarer, medens det for så vidt angår andre timelærere og vikarer samt faglærere, ifølge § 33, stk. 3 og 5, er overladt til undervisningsministeren at fastsætte regler om aflønningen.

I forbindelse med ophævelsen af lærerlønningsloven har man fundet det rigtigst, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om aflønning af disse løngrupper som foreslået ved § 62, stk. 5.

Til § 2:

Ophævelsen af de hidtidige statstjenestemandsløve har nødvendiggjort, at der for statstjenestemandene skabes et grundlag af overgangsmæssig karakter, således at det sikres, at hidtil gældende bestemmelser forbliver i kraft, indtil nye bestemmelser er blevet til på den i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken foreskrevne

måde. Også for folkeskolens tjenestemænd vil det efter ophævelsen af den gældende lærerlønningslov være nødvendigt at skabe et grundlag for en sådan overgangsordning, og der stilles derfor i stk. 2-4 forslag om overgangsbestemmelser svarende til de i tjenestemandsløvforslagets § 60, stk. 2-4, foreslåede, således at bemyndigelsen til at opretholde de hidtil gældende regler tillægges undervisningsministeren. For at sikre den størst mulige overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler foreslås det, at den i stk. 4 omhandlede bekendtgørelse om, hvilke regler der forbliver i kraft, og fra hvilke tidspunkter de bortfalder eller ophæves, affattes efter forhandling med ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.

Til § 3:

Den foreslåede ikrafttrædelsesdato svarer til ikrafttrædelsesdatoen for lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

Forslaget om nedsættelse af statens tilskud til lærerlønninger m. m. i folkeskolen skal dog — ligesom de øvrige ændringer i reglerne om byrdefordelingen mellem staten og kommunerne — først have virkning for udgifter, der vedrører tiden efter den 1. april 1970, jfr. det af indenrigsministeren fremsatte forslag til lov om generelle tilskud til kommunerne.